

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.02.001.03.04

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.01.006

(Εγκύκλιος Αρ. 41)

Αρ. Τηλ.: 22-601219

11 Φεβρουαρίου, 2008.

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων,
Γραφείου Προγραμματισμού και Γενικό Λογιστή,
Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,

Θέμα: Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για την προώθηση των επενδύσεων επιχειρηματικών κεφαλαίων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Επιθυμώ να αναφερθώ στις πιο πάνω Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές οι οποίες δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 18 Αυγούστου 2006¹ (εφεξής οι «Κατευθυντήριες Γραμμές»).

2. Σημειώνεται κατ'αρχάς ότι οι εν επικεφαλίδι Κατευθυντήριες Γραμμές αντικαθιστούν την παλαιότερη Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (εφεξής η «Επιτροπή») για τα επιχειρηματικά κεφάλαια και θεσπίζουν τους κανόνες που ορίζουν υπό ποιες συνθήκες τα μέτρα αυτά συνιστούν κρατική ενίσχυση βάσει του Άρθρου 87, παράγραφος 1, της Συνθήκης για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής η «Συνθήκη ΕΚ») καθώς και τα κριτήρια με τα οποία η Επιτροπή αποφασίζει ότι τα μέτρα είναι συμβατά με βάση το Άρθρο 87 παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΚ. Διευκρινίζεται ότι τα μέτρα αυτά ανήκουν σε εκείνη την κατηγορία των κρατικών ενισχύσεων που πρέπει να κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη προς την Επιτροπή προς έγκριση πριν εφαρμοστούν.

3. Όπως αναφέρουν οι Κατευθυντήριες Γραμμές, σκοπός ύπαρξης αυτών των ενισχύσεων είναι η αντιμετώπιση του «ελλείμματος ιδίων κεφαλαίων» που παρατηρείται μερικώς στην αγορά επιχειρηματικών κεφαλαίων, μίας μόνιμης ατέλειας της αγοράς που εμποδίζει την προσφορά κεφαλαίων από το να ικανοποιήσει τη ζήτηση σε τιμή αποδεκτή για τα δύο μέρη. Το κενό αυτό πλήττει ιδιαίτερα τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αδυνατούν σε πολλές περιπτώσεις να εξασφαλίσουν τα αναγκαία κεφάλαια για την εκκίνηση και στη συνέχεια την επέκτασή τους. Κατά την Επιτροπή, το έλλειμμα ιδίων κεφαλαίων οφείλεται κυρίως σε «ατελή ή ασύμμετρη πληροφόρηση» των επενδυτών για τα επενδυτικά σχέδια και τις προοπτικές των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ιδίως στην περίπτωση σχεδίων καινοτομίας ή υψηλού ρίσκου, η οποία αποθαρρύνει τους επενδυτές στην ανάληψη του σχετικού επενδυτικού κινδύνου.

¹ ΕΕ C 194, 18.8.2006, σελ. 2-21.

4. Τα μέτρα χορήγησης επιχειρηματικών κεφαλαίων χαρακτηρίζονται από πολύπλοκους μηχανισμούς που αποσκοπούν στην προώθηση επιχειρηματικών κεφαλαίων καθώς παρέχουν κίνητρα σε μία συγκεκριμένη ομάδα οικονομικών φορέων (επενδυτές) να χορηγήσει κεφάλαια σε μια ομάδα άλλων οικονομικών φορέων (στοχευόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις). Στις περισσότερες μάλιστα περιπτώσεις τα μέτρα αυτά συνεπάγονται τη σύσταση ταμείου ή άλλου επενδυτικού μέσου, το οποίο αποτελεί διακριτή οντότητα από τους επενδυτές και τις επιχειρήσεις στις οποίες πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Για σκοπούς κρατικών ενισχύσεων ένας τέτοιος μηχανισμός μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να χορηγεί κρατική ενίσχυση όχι μόνο στους αποδέκτες των επενδυτικών κεφαλαίων (στοχευόμενες επιχειρήσεις) αλλά και στους υπόλοιπους δύο οικονομικούς φορείς (επενδυτές και μεσολαβητικά επενδυτικά σχήματα).

5. Εφόσον η Επιτροπή κρίνει ότι τα κοινοποιηθέντα μέτρα πράγματι συνιστούν κρατικές ενισχύσεις, θα κρίνει ως συμβατά εκείνα τα οποία αποδεικνύεται ότι όντως ενθαρρύνουν τους επενδυτές να χορηγήσουν επενδυτικά κεφάλαια στις στοχευόμενες επιχειρήσεις και που έχουν ως αποτέλεσμα τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων με σκοπό την επίτευξη κέρδους.

6. Η Επιτροπή θεωρεί ότι στα μέτρα που προάγουν αυτόν το σκοπό περιλαμβάνονται τα εξής:

- Η σύσταση επενδυτικών ταμείων (ταμεία επιχειρηματικών συμμετοχών) στα οποία το κράτος μέλος είναι εταίρος, επενδυτής ή συμμετέχον μέρος, έστω και με όρους λιγότερο ευνοϊκούς σε σχέση με άλλους επενδυτές·
- Οι εγγυήσεις προς τους επενδυτές ή τα ταμεία επιχειρηματικών συμμετοχών, οι οποίες καλύπτουν μέρος των ζημιών που συνδέονται με την επένδυση ή εγγυήσεις που παρέχονται για δάνεια χορηγούμενα σε επενδυτές/ταμεία για επενδύσεις, υπό τον όρο ότι η κρατική κάλυψη των δυνητικών υποκείμενων ζημιών δεν υπερβαίνει το 50% του ονομαστικού ύψους της εγγυημένης επένδυσης·
- Άλλα χρηματοδοτικά μέσα υπέρ επενδυτών επιχειρηματικών κεφαλαίων ή ταμείων επιχειρηματικών συμμετοχών προκειμένου να χορηγήσουν πρόσθετα κεφάλαια για επενδύσεις·
- Φορολογικά κίνητρα για επενδυτικά ταμεία ή/και τους διαχειριστές τους ή για επενδυτές ούτως ώστε να επενδύσουν επιχειρηματικά κεφάλαια.

7. Οι πιο πάνω μορφές κρατικής ενίσχυσης που θα κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη θα κρίνονται από την Επιτροπή ως συμβατές με την κοινή αγορά όταν ικανοποιείται μία σειρά κριτηρίων που επεξηγείται αναλυτικά στις Κατευθυντήριες Γραμμές. Επιγραμματικά τα κριτήρια αυτά είναι τα εξής:

- Η κρατική ενίσχυση ανά στοχευόμενη μικρομεσαία επιχείρηση δε θα ξεπερνά το 1,5 εκ. ευρώ ανά δωδεκάμηνη περίοδο.

- Η ενίσχυση πρέπει να χρηματοδοτεί έως και το στάδιο της επέκτασης για τις μικρές επιχειρήσεις ή για μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές. Για τις μεσαίες επιχειρήσεις που δεν είναι εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές η ενίσχυση πρέπει να περιορίζεται στο στάδιο της εκκίνησης.
- Η χρηματοδότηση πρέπει να γίνεται κατά κύριο λόγο μέσω ίδιων κεφαλαίων και οιονεί ίδιων κεφαλαίων².
- Η συμμετοχή των ιδιωτών επενδυτών πρέπει να είναι σημαντική (30% για τις επιχειρήσεις των ενισχυόμενων περιοχών και 50% για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις).
- Οι αποφάσεις για την πραγματοποίηση των επενδύσεων να βασίζονται στη λογική της επίτευξης κέρδους.

8. Εάν το μέτρο δεν πληροί όλους τους προαναφερθέντες όρους, τότε η Επιτροπή προχωρεί σε λεπτομερή αξιολόγησή του με βάση το λεγόμενο «κριτήριο εξισορρόπησης», δηλαδή τη σύγκριση των θετικών και αρνητικών πτυχών του μέτρου. Τα κράτη μέλη οφείλουν σε αυτήν την περίπτωση να παράσχουν στην Επιτροπή όλα τα στοιχεία και τις αποδείξεις που είναι χρήσιμα για την αξιολόγηση της υπόθεσης. Αφού η Επιτροπή προβεί στην αξιολόγηση του μέτρου με βάση το κριτήριο εξισορρόπησης, ενδέχεται να επιβάλει συγκεκριμένες τροποποιήσεις του.

9. Οι θετικές επιπτώσεις που πρέπει να αποδειχθούν από τα κράτη μέλη είναι σε γενικές γραμμές η αντιμετώπιση μιας συγκεκριμένης ανεπάρκειας της αγοράς, η καταλληλότητα του μέσου που προτείνεται, η δημιουργία κινήτρου από την εφαρμογή του μέτρου, η αναγκαιότητά του και αναλογικότητα σε σχέση με την επίτευξη του στόχου. Η Επιτροπή θα κρίνει παράλληλα ως θετικά στοιχεία την επαγγελματική/ τεχνοκρατική διαχείριση του μέτρου ή του ταμείου που δημιουργείται, τη σύσταση επενδυτικής επιτροπής ανεξάρτητης από την εταιρεία διαχείρισης του ταμείου, την άμεση ή έμμεση συμμετοχή «επιχειρηματικών αγγέλων»³, και την οικονομική επάρκεια του ταμείου.

10. Η κύρια αρνητική επίπτωση αυτού του είδους των ενισχύσεων, η οποία θα αξιολογηθεί από την Επιτροπή, είναι ο λεγόμενος «*παραγκωνισμός των επενδύσεων*», δηλαδή ο περιορισμός των κινήτρων που έχουν οι ιδιώτες επενδυτές να επενδύσουν στις στοχευόμενες επιχειρήσεις και η έμμεση ενθάρρυνσή τους να περιμένουν τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων για τις εν λόγω επενδύσεις. Ο κίνδυνος αυτός αυξάνεται όσο μεγαλύτερο είναι το ποσό της επένδυσης, όσο μεγαλύτερη είναι η επιχείρηση και σε όσο πιο προχωρημένο στάδιο ανάπτυξης αυτή βρίσκεται. Άλλες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού οι οποίες εξετάζονται είναι η ενδεχόμενη επιβίωση αναποτελεσματικών

² «επενδυτικά μέσα οιονεί ίδιων κεφαλαίων» ορίζονται τα μέσα των οποίων η απόδοση από τον κάτοχο επενδυτή/δανειοδότη εξαρτάται κατά κύριο λόγο από τα κέρδη ή τις ζημιές της υποκείμενης στοχευόμενης επιχείρησης τα οποία δεν είναι εξασφαλισμένα σε περίπτωση αφερεγγυότητας.

³ «επιχειρηματικοί άγγελοι» είναι εύποροι ιδιώτες που επενδύουν απευθείας σε νέες και αναπτυσσόμενες μη εισηγμένες επιχειρήσεις και τους παρέχουν συμβουλές συνήθως έναντι συμμετοχής στο κεφάλαιό τους.

επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής, η τεχνητή διατήρηση της παραγωγής τους, η αναποτελεσματική κατανομή των παραγωγικών συντελεστών ανάμεσα στις διάφορες περιφέρειες, καθώς και οι στρεβλώσεις στην ίδια την αγορά επιχειρηματικών κεφαλαίων.

11. Σημειώνεται, τέλος, ότι οι Κατευθυντήριες Γραμμές αποτελούν ένα πολυσέλιδο και λεπτομερές κείμενο στο οποίο αναλύονται τα διάφορα κριτήρια αξιολόγησης, η οικονομική λογική στην οποία βασίζονται καθώς και οι διαδικασίες που θα ακολουθηθούν για την έγκριση των διάφορων μέτρων. Συνεπώς το κείμενο αυτό χρήζει ενδελεχούς μελέτης από τις αρμόδιες αρχές που ενδιαφέρονται για την κατάρτιση ενός τέτοιου μέτρου ενισχύσεων στην Κύπρο.

12. Το πλήρες κείμενο των εν θέματι Κατευθυντήριων Γραμμών μπορείτε να το βρείτε στην ιστοσελίδα του Γραφείου μας στην ηλεκτρονική διεύθυνση : www.publicaid.gov.cy.

(Χρίστος Ανδρέου)
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων